

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. rugsėjo 15 d. (*)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Apmokestinimas – Pridėtinis vertės mokestis – Šeštoji direktyva 77/388/EEB – Teisės atskaita – Sprendimas 2004/817/EB – Valstybės narų teisės aktai – Išlaidos, susijusios su prekėmis ir paslaugomis – Šių prekių ir paslaugų, sudarančių daugiau kaip 90 %, naudojimas neekonominės veiklos tikslais – Teisės atskaita nesuteikimas“

Byloje C-400/15

dėl 2015 m. birželio 16 d. *Bundesfinanzhof* (Federalinis finansų teismas, Vokietija) nutartimi, kurių Teisingumo Teismas gavo 2015 m. liepos 23 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Landkreis Potsdam-Mittelmark

prieš

Finanzamt Brandenburg

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas D. Šváby, teisėjai J. Malenovský ir M. Safjan (pranešėjas),

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

išnagrinęs pastabas, pateiktas:

- *Landkreis Potsdam-Mittelmark*, atstovaujamos patarėjo J. Wulf von Moers,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir K. Petersen,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos G. Eberhard,
- Europos Komisijos, atstovaujamos L. Lozano Palacios ir M. Wasmeier,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas 2004 m. lapkričio 19 d. Tarybos sprendimo 2004/817/EB dėl leidimo Vokietijai taikyti nuo Šeštosios direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų suderinimo 17 straipsnio nukrypstančių priemonių (OL L 357, 2004, p. 33, toliau – Sprendimas dėl leidimo) 1 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Landkreis Potsdam-Mittelmark* (Potsdamo-Mitelmanko apskritis, Vokietija) ir *Finanzamt Brandenburg* (Brandenburgo mokesčių inspekcija, Vokietija) ginčą dėl minėtos apskrities 2008 m. mokestiniais metais mokėtino pridėtinės vertės mokesčio (PVM).

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Šeštoji direktyva

3 1977 m. gegužės 17 d. Šeštoji Tarybos direktyva 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, 1977, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 23; toliau – Šeštoji direktyva) nuo 2007 m. sausio 1 d. buvo panaikinta ir pakeista 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006, p. 1), kuri iš dalies pakeista 2009 m. gruodžio 22 d. Tarybos direktyva 2009/162/ES (OL L 10, 2010, p. 14). Kadangi ginčijami mokestiniai metai yra 2008 m., tai nuorodos į Šeštąją direktyvą laikomos nuorodomis į Direktyvą 2006/112 ir skaitomos pagal pastarosios direktyvos XII priede pateiktą atitikties lentelę.

4 Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse buvo numatyta:

„1. „Apmokestinamasis asmuo“ – tai bet kuris asmuo, savarankiškai vykdomas bet kurioje vietoje bet kurių ekonominių veiklų, nurodytų 2 dalyje, nesvarbu, koks tos veiklos tikslas ar rezultatas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta ekonominė veikla apima visokių gamintojų, prekyautojų ir kitų paslaugas teikiančių asmenų veiklą, įskaitant kasybą, žemės ūkio veiklą bei laisvųjų profesijų atstovų veiklą. Materialaus ir nematerialaus turto naudojimas, siekiant gauti nuolatinių pajamų, taip pat laikomas ekonomine veikla.“

5 Šeštosios direktyvos 6 straipsnio 2 dalies a punkte buvo nustatyta:

„Paslaugų teikimu už atlygą laikoma:

a) prekų, sudarančių verslui skirtą turto dalį, naudojimas apmokestinamojo asmens arba jo darbuotojų privatiems poreikiams arba jų naudojimas ne verslo tikslams, kai [PVM] už tas prekes buvo visiškai ar iš dalies atskaitytas“.

6 Šios direktyvos 17 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta:

„Tiek, kiek prekes ir paslaugas apmokestinamasis asmuo naudoja savo apmokestinamiesiems sandoriams, apmokestinamas asmuo turi turėti teisę iš mokesčio, kurį jis turi sumokėti, atskaityti:

a) [PVM], apskaituotą ar sumokėtą už kito apmokestinamojo asmens jam patiektas prekes ir suteiktas paslaugas.“

7 Šeštosios direktyvos 27 straipsnio 1 dalyje buvo numatyta:

„Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei imtis specialią priemonę, nukrypstant nuo šios direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių vengimui ar sukūjimui. Priemonės, skirtos apmokestinimo tvarkai supaprastinti, neturi daryti jėtakos, nebent labai nežymiai, bendroms mokesčių pajamoms, surenkamoms galutinio vartojimo etape.“

Sprendimas dėl leidimo

8 Sprendimo dėl leidimo 3 konstatuojamojoje dalyje skelbiama:

„Šia išimtimi siekiama neleisti atskaityti PVM už tas prekes ir paslaugas, kurias apmokestinamasis asmuo arba jo darbuotojai daugiau kaip 90 % naudoja privatiems poreikiams tenkinti arba apskritai ne verslo tikslams. Ši priemonė nukrypsta nuo [Šeštosios direktyvos] 17 straipsnio su pakeitimais, padarytais tos direktyvos 28f straipsniu, ir yra pateisinama, siekiant supaprastinti PVM mokėjimo tvarką; ji daro jėtaką tik nežymiai mokesčių sumai, apskaituojamai galutinio vartojimo etape.“

9 Šio sprendimo 1 straipsnyje numatyta:

„Nukrypstant nuo [Šeštosios direktyvos] 17 straipsnio 2 dalies, Vokietijai suteikiama teisė neleisti atskaityti PVM už tas prekes ir paslaugas, kurias apmokestinamasis asmuo arba jo darbuotojai daugiau kaip 90 % naudoja privatiems poreikiams tenkinti arba apskritai ne verslo tikslams.“

10 Minuto sprendimo 2 straipsnyje nurodyta:

„Šis sprendimas taikomas iki 2009 m. gruodžio 31 d.“

11 To paties sprendimo 3 straipsnyje nustatyta:

„Šis sprendimas skirtas Vokietijos Federacinei Respublikai.“

Vokietijos teisė

12 *Umsatzsteuergesetz* (Apyvartos mokesčių įstatymas, toliau – *UStG*) 15 straipsnyje nustatyta:

„1. Verslininkas gali atskaityti šias pirkimo PVM sumas:

1) pagal įstatymą mokėtiną PVM už kito verslininko patiektas prekes ir suteiktas paslaugas verslo tikslais. <...>

<...>

Prekės, kurią verslininkas naudoja mažiau nei 10 % verslo tikslais, tiekimas, importas ar įsigijimas Bendrijos viduje nelaikomas skirtu savo verslui.

<...>

2. Pirkimo PVM negalima atskaityti už prekių <...>, kurias verslininkas naudoja toliau nurodytiems sandoriams, tiekimui, į importą ar įsigijimą Bendrijoje:

1) neapmokestinamiesiems sandoriams;

<...>“

Pagrindinis byla ir prejudicinis klausimas

13 Potsdamo-Mittelmarko apskritis – tai regioninis teritorinis vienetas, tiesiogiai atsakingas už uždavinius, viršijančius šiai apskrities priklausančių savivaldybių ir tarnybų pajėgumus, vykdyti. Kaip valdžios institucija, ji vykdydama ir valstybės deleguotas funkcijas, atsako už savo teritorijoje esančių kelių statybų, priežiūrą ir eismo saugumo šiuose keliuose užtikrinimą. Šias funkcijas apskritis vykdo per jai priklausančių juridinio asmens statuso neturinčių įmonių (vok. k. *Eigenbetrieb*).

14 2008 m. mėnesiais metais Potsdamo-Mittelmarko apskritis steigė ir parduoda prekes, t. y. darbo reikinius, komercinius transporto priemonius ir jų priedus, kuriuos daugiausia naudoja paslaugoms atlikti vykdydama valstybės deleguotas funkcijas. Tačiau 2,65 % šių prekių apskritis taip pat naudoja paslaugoms tretiesiems asmenims teikti, t. y. genėti šakas ir kirsti medžius, šienauti ir valyti kelius, taip pat barstyti kelius žiemą. Dėl šių paslaugų ji buvo apmokestinta PVM.

15 Branderburgo mokesčių inspekcija neleido atskaityti sumokėto pirkimo PVM už ankstesniame punkte nurodytas prekes, kadangi tos prekės, kaip numatyta *UStG* 15 straipsnio 1 dalies antrame sakinyje, nebuvo naudojamos net 10 % Potsdamo-Mittelmarko apskrities verslo tikslais. Vykstant pareiškėjo pagrindiniame byloje prieštaravimo nagrinėjimo procedūrai, Branderburgo mokesčių inspekcija suteikė teisę atskaityti dalį reikalaujamo pirkimo PVM dėl kitų priežasčių. Likusi prieštaravimo dalis buvo atmesta. Dėl tokio sprendimo pateiktas Potsdamo-Mittelmarko apskrities skundas *Finanzgericht Berlin-Brandenburg* (Berlyno ir Branderburgo finansų teismas, Vokietija) atmestas.

16 Kasaciniame skunde, pateiktame *Bundesfinanzhof* (Federalinis finansų teismas), pareiškėjas teigė, kad atsisakymas leisti atskaityti PVM prieštarauja Sąjungos teisei. Pasak Potsdamo-Mittelmarko apskrities, nors Sprendimu dėl leidimo Vokietijos Federacinei Respublikai buvo leista taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Šeštosios direktyvos 17 straipsnio, jai nesuteikti galiojimais neleisti pirkimo PVM atskaitos tuo atveju, kai prekės, kaip yra nagrinėjamu atveju, daugiau kaip 90 % naudojamos neekonominei veiklai, kuri nepatenka į PVM taikymo sritį, tačiau negali būti traktuojamos kaip naudojamos „ne verslo tikslais“. Todėl Potsdamo-Mittelmarko apskritis mano, kad ji turi teisę proporcingai sumokėti 2,65 % pirkimo PVM atskaitą.

17 Be to, ji remiasi tuo, kad atsisakymas leisti atskaityti pirkimo PVM pažeidžia konkurencinio neutralumo principą ir kad toks atsisakymas reikštų, jog neatskaitomas pirkimo PVM traukiamas į apskaituojamą kainą kaip tiesioginės išlaidos, nors pardavimo sandoriai, vykdomi konkuruojant su privačiais verslo subjektais, yra apmokestinami be išlygų. Taigi konkurencinį apskrities padėtis struktūriškai nepalanki.

18 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal nacionalinę teisę Potsdamo-Mittelmarko apskritis neturi teisės atskaityti nurodyto pirkimo PVM. Iš tiesų nagrinėjamas prekes ji daugiausia naudoja siekdama vykdyti su viešosiomis paslaugomis susijusius uždavinius ir tik 2,65 % – vykdydama savo verslo veiklą apmokestinamoms paslaugoms teikti. Šiuo atveju negali būti leidžiama atskaityti pirkimo PVM pagal *UStG* 15 straipsnio 1 dalies antrąjį sakinį, nes pareiškėjo verslo veiklai naudojama dalis sudaro mažiau kaip 10 %.

19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad pagal Sprendimo dėl leidimo 1 straipsnį nukrypstant nuo Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 2 dalies Vokietijai suteikiama teisė neleisti atskaityti PVM už tas prekes ir paslaugas, kurias apmokestinamasis asmuo arba jo darbuotojai daugiau kaip 90 % naudoja privatiems poreikiams tenkinti arba apskritai

ne verslo tikslais.

20 Bet, viena vertus, iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad tiek, kiek apmokestinamasis asmuo ketina naudoti (ar iš dalies naudoti) prekų neekonominei veiklai, kuri nepatenka ? Šeštosios direktyvos taikymo sritį, jis neturi teisės ? pirkimo PVM atskaitą?

21 Kita vertus, ?sigijęs prekų, kuri ketina naudoti ne tik apmokestinamajai veiklai, bet ir privatiems poreikiams tenkinti („ne verslo tikslais“), kaip tai suprantama pagal Šeštosios direktyvos 6 straipsnio 2 dalies a punktą, apmokestinamasis asmuo gali priskirti jį prie savo veiklai skirto turto, o jį priskyręs ?gyti teisę ? pirkimo PVM atskaitą be apribojimų. Tačiau tuomet jis privalo apmokestinti minėtus prekęs naudojimą ne savo verslo tikslais, kaip matyti, be kita ko, iš 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Puffer* (C-460/07, EU:C:2009:254, 39 punktą).

22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigia, kad remiantis šiais principais pirkimo PVM atskaita imperatyviai draudžiama, jei Potsdamo-Mittelmarko apskritis 97,35 % ?sigytų prekių naudoja veiklai, kuri susijusi su valstybės deleguotomis funkcijomis ir kuri yra neekonominė veikla, nepatenkanti ? PVM sistemos taikymo sritį. Be to, pareiškėja iš principo turi teisę ? 2,65 % pirkimo PVM atskaitą. Tačiau pagal *UStG* 15 straipsnio 1 dalies antrą sakinį tokia atskaita draudžiama.

23 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja, ar pagal Sprendimo d?l leidimo 1 straipsnį neleidžiama atskaityti pirkimo PVM ne tik, kaip apibrėžta pa?ioje nuostatos formuluotėje, už tas prekes, kurias apmokestinamasis asmuo arba jo darbuotojai naudoja privatiems poreikiams tenkinti arba apskritai ne verslo tikslais, bet ir už tas, kurios, kaip yra pagrindinėje byloje, daugiau kaip 90 % naudojamos neekonominei veiklai, nepatenkančiai ? PVM taikymo sritį.

24 Minėtasis teismas teigia, kad pagal 2009 m. vasario 12 d. Sprendimą *Vereniging Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie* (C-515/07, EU:C:2009:88) Sprendimo d?l leidimo 1 straipsniu suteikiama teisė gali būti aiškinama kaip priemonė, leidžianti drausti atskaityti pirkimo PVM tik tais atvejais, kai ?sigyta prekų daugiau nei 90 % naudojama „ne verslo tikslais“, o ne tuomet, kai ji naudojama neekonominei veiklai, kuri nepatenka ? PVM taikymo sritį. Šiuo atveju *UStG* 15 straipsnio 1 dalies antrame sakinyje nustatyti tvarkai, kai neleidžiama atskaityti pirkimo PVM ir už daugiau kaip 90 % siekiantį neekonominių panaudojimų, netaikomas Sprendimas d?l leidimo.

25 Tokiomis aplinkybėmis *Bundesfinanzhof* (Federalinis finansų teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„*UStG* 15 straipsnio 1 dalies antrame sakinyje nustatyta, kad prekųs, kuri verslininkas naudoja mažiau nei 10 % verslo tikslais, tiekimas, importas ar ?sigijimas Bendrijos viduje nelaikomi skirtais verslui, vadinasi, neleidžiama atskaityti pirkimo PVM.

Ši tvarka grindžiama Sprendimo d?l leidimo 1 straipsniu, suteikiančiu teisę Vokietijos Federacinei Respublikai, nukrypstant nuo Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 2 dalies, neleisti atskaityti pirkimo PVM už tas prekes ir paslaugas, kurias apmokestinamasis asmuo arba jo darbuotojai daugiau kaip 90 % naudoja privatiems poreikiams tenkinti arba apskritai ne verslo tikslais.

Ar ši teisė suteikiama, kaip nurodyta minėtose nuostatos formuluotėje, tik Šeštosios direktyvos (Direktyvos 2006/112, iš dalies pakeistos Direktyva 2009/162, 26 straipsnis) 6 straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais, ar visais atvejais, kai prekų arba paslauga tik iš dalies yra naudojama verslo tikslais?“

D?I prejudicinio klausimo

- 26 Savo klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas iš esm?s siekia sužinoti, ar Sprendimo d?I leidimo 1 straipsnis turi b?ti aiškinamas taip, kad jis taikytinas tuomet, kai ?mon? ?sigyja prek? ar paslaug?, kurias daugiau kaip 90 % naudoja neekonominei veiklai, kuri nepatenka ? PVM taikymo srit?.
- 27 Kaip matyti iš min?to straipsnio formuluot?s, Sprendimas d?I leidimo nukrypsta nuo Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 2 dalies, pagal kuri? apmokestinamasis asmuo turi teis? atskaityti pirkimo PVM, jei prekes ir paslaugas naudoja savo apmokestinamiesiems sandoriams, t. y. ekonominei veiklai.
- 28 Siekiant išsiaiškinti, ar Sprendimo d?I leidimo 1 straipsnyje ?tvirtinta s?voka „ne verslo tikslais“ gali apimti tok? atvej?, koks nagrin?jamas pagrindin?je byloje, kai pareišk?ja vykdo veikl?, kuri tenka jai kaip valdžios institucijai, t. y. neekonomin? veikl?, nors ir atliekam? verslo tikslais, reikia atsižvelgti ? šios s?vokos reikšm?, kokia jai suteikta Šeštoje direktyvoje, kuria remiantis pagal jos 27 straipsnio 1 dal? buvo priimtas Sprendimas d?I leidimo.
- 29 Kaip matyti iš Šeštosios direktyvos 6 straipsnio 2 dalies a punkto, naudojimas ne verslo tikslais gali b?ti apmokestinamas PVM.
- 30 Ta?iau neekonomin? veikla nepatenka ? Šeštosios direktyvos taikymo srit? (žr., pavyzdžiui, 2008 m. kovo 13 d. Sprendimo *Securenta*, C?437/06, EU:C:2008:166, 30 ir 31 punktus ir 2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Vereniging Noordelijke Land? en Tuinbouw Organisatie*, C?515/07, EU:C:2009:88, 36 ir 37 punktus).
- 31 Vadinas, Šeštosios direktyvos 6 straipsnio 2 dalies a punktu nesiekta nustatyti taisykl?s, pagal kuri? sandorius, nepatenkan?ius ? PVM sistemos taikymo srit?, galima laikyti ?vykdytais „ne verslo tikslais“, kaip tai suprantama pagal ši? nuostat?. Iš ties?, jei ši nuostata b?t? aiškinama priešingai, Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 dalis netekt? prasm?s (2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Vereniging Noordelijke Land? en Tuinbouw Organisatie*, C?515/07, EU:C:2009:88, 38 punktas).
- 32 Šiuos argumentus patvirtina bendros PVM sistemos strukt?ra, pagal kuri? atskiriant ekonomin? veikl? nuo neekonomin?s veiklos taikomi skirtingi kriterijai nei atskiriant profesional? naudojim? nuo naudojimo ne verslo tikslais, b?tent asmeniniais tikslais.
- 33 Remiantis nusistov?jusia Teisingumo Teismo praktika, kai ilgalaikis turtas naudojamas ir verslo, ir asmeniniais tikslais, apmokestinamasis asmuo PVM taikymo poži?riu gali pasirinkti, ar priskirti vis? š? turt? prie verslui naudojam? turto, ar laikyti j? vis? savo priva?iu turtu ir taip visiškai atskirti nuo PVM sistemos, ar laikyti j? savo verslui naudojamu turtu tiek, kiek jis faktiškai tam naudojamas (2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Puffer*, C?460/07, EU:C:2009:254, 39 punktas ir jame nurodyta teism? praktika).
- 34 Ta?iau tokios pasirinkimo laisv?s n?ra, jei siekiama išsiaiškinti, ar prek? naudojama arba nenaudojama ekonominei veiklai. Jei ?mon? prek? naudoja ir ekonominei, ir neekonominei veiklai, pagal Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 2 dalies a punkt? tik numatoma teis? ? sumok?to pirkimo mokes?io atskait?. Priemon?s, kuri? šiuo poži?riu turi imtis valstyb?s nar?s, turi atitikti mokestinio neutralumo princip?, kuriuo grindžiama bendra PVM sistema (2008 m. kovo 13 d. Sprendimo *Securenta*, C?437/06, EU:C:2008:166, 36 punktas).
- 35 Pagal š? mokestinio neutralumo princip? atskaitos režimas skirtas tam, kad verslininkas

būt? visiškai atleistas nuo jam vykdančioms bet kokioms apmokestinamoms? kinoms veikloms apskaičiuoto ar sumokamo PVM naštos (2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Vereniging Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie*, C-515/07, EU:C:2009:88, 27 punktas).

36 Vis dėlto teisės? atskait? už verslui skirtas prekes, kurios mažiau kaip 10 % naudojamos ekonominei veiklai, nesuteikimas neatitinka šio reikalavimo.

37 Visi pirmiau išdėstyti argumentai gali būti taikomi aiškinant Sprendimo dėl leidimo 1 straipsnyje tvirtintą sąvoką „ne verslo tikslais“. Iš tiesų, atsižvelgiant? reikalavimus dėl Sąjungos teisės sistemos vienovės ir nuoseklumo, toje pačioje srityje priimtuose teisės aktuose vartojamos sąvokos turi turėti tą pačią reikšmę, nebent Sąjungos teisės aktas leidžias išreikšti kitokią valią? (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 4 d. Sprendimo *Football Association Premier League ir kt.*, C-403/08 ir C-429/08, EU:C:2011:631, 188 punkt? ir 2016 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Reha Training*, C-117/15, EU:C:2016:379, 28 punkt?). Šiuo atveju taip nėra.

38 Galiausiai dėl argumento, kad sąvoka „ne verslo tikslais“ buvo suprantama kitaip laikotarpiu prieš priimant 2009 m. vasario 12 d. Sprendimą *Vereniging Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie* (C-515/07, EU:C:2009:88), todėl 2004 m. lapkričio 19 d. priimtas Sprendimas 2004/817/EB dar galėtų būti susijęs su ekonominės ir neekonominės veiklos atskyrimu, reikia priminti, kad Sąjungos teisės nuostatai aiškinimas, kurį pateikia Teisingumo Teismas, galioja atgaline data, taigi nuo išaiškintos nuostatos sigaliojimo dienos (1980 m. kovo 27 d. Sprendimo *Denkavit italiana*, 61/79, EU:C:1980:100, 16 punktas).

39 Taigi galima teigti, kad sąvoka „ne verslo tikslais“ galėtų būti aiškinama kitaip laikotarpiu prieš priimant 2009 m. vasario 12 d. Sprendimą *Vereniging Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie* (C-515/07, EU:C:2009:88), iš kurio matyti, kad ši sąvoka nėra susijusi su ekonominės ir neekonominės veiklos atskyrimu.

40 Atsižvelgiant? tai, kas išdėstyta,? pateikt? klausim? reikia atsakyti taip: Sprendimo dėl leidimo 1 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad jis netaikytinas tuomet, kai? monoms? sigyja prekėms ar paslaugoms, kurias daugiau kaip 90 % naudoja neekonominei veiklai, kuri nepatenka? PVM taikymo sritį?.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

41 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausim? turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastab? pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyr? min?tos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

2004 m. lapkričio 19 d. Tarybos sprendimo 2004/29/EB dėl leidimo Vokietijai taikyti nuo Šeštosios direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių? statym? derinimo 17 straipsnio nukrypstančią nuostatą 1 straipsn? reikia aiškinti taip, kad jis netaikytinas tuomet, kai? monoms? sigyja prekėms ar paslaugoms, kurias daugiau kaip 90 % naudoja neekonominei veiklai, kuri nepatenka? pridėtinės vertės mokesčio taikymo sritį?.

Parašai.

* Proceso kalba: vokiečių?.